

2. Charakteristika školní družiny

Obsah

strana

2.1.	Součást školy, velikost školní družiny	2
2.2.	Vybavenost a materiální podmínky školní družiny	2
2.3.	Pedagogičtí pracovníci	2
2.4.	Zaměření a charakteristika činnosti školní družiny	2
2.5.	Cíle činnosti školní družiny	3
2.6	Obsah a formy činnosti školní družiny	4

2.1. Součást školy, velikost

Školní družina je součástí školy. Ke své činnosti využívá prostory třetí a čtvrté třídy, školní tělocvičny, počítačové učebny, školní dvůr a zahradu.

2.2. Vybavenost a materiální podmínky školní družiny

Školní družina má dvě oddělení. První oddělení, s provozem od 12.35 – 15.15 hodin využívá prostory třetí třídy, ve které probíhá běžná dopolední výuka. Třída je vybavena potřebným nábytkem, kobercem, gramofonem, knihami, hrami, pomůckami.

Druhé oddělení využívá prostory čtvrté třídy, ve kterých probíhá běžná dopolední výuka. V zadní části třídy je položen koberec pro hry a odpočinek dětí. Pro zájmové a rukodělné činnosti využívají žáci koutek sestavený ze starších lavic.

Do vybavení školní družiny patří samozřejmě hry a stavebnice, knihy, dětské časopisy, nástěnka. K dispozici je také televizor, DVD-přehrávač. V průběhu celého odpoledne je možnost využívat tělocvičnu a počítačovou učebnu.

2.3. Pedagogičtí pracovníci

Činnost školní družiny zajišťují dvě vychovatelky. Snaží se rozvíjet zájmy dětí v příjemném a pohodovém prostředí, které si vytvářejí s dětmi pod společným mottem „S úsměvem jde všechno líp.“ Samozřejmostí obou vychovatelek je spolupráce a otevřenost vůči rodičům, jejich maximální informovanost. Dále pak úzká spolupráce se všemi vyučujícími a vedením školy.

Vychovatelky se dále vzdělávají, buď formou samostudia, nebo v organizovaných formách dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. K vlastnímu hodnocení používají vlastní pozorování, rozbor činnosti, hodnocení plnění plánů práce, spokojenost rodičovské veřejnosti. Závěry evaluace jsou dále využívány především při tvorbě celoročních plánů práce a ke zkvalitnění další pedagogické činnosti.

Zaměření a charakteristika činnosti školní družiny

- poskytuje bezpečné prostředí nejen z hlediska fyzického zdraví, ale i dobrých podmínek pro emocionální a sociální rozvoj
- smysluplně rozvíjí zájmy a nadání dětí
- podporuje individuální rozvoj dítěte (respektuje jeho individuální schopnosti a dovednosti)
- rozvíjí tvořivost a estetické vnímání
- umožňuje regeneraci sil po vyučování
- usiluje o vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním jevům, která bude znát svou cenu a najde své místo ve zdravé sociální skupině
- vytváří vhodné klima v radostné tvůrčí atmosféře
- je založena na dobrovolnosti, aktivitě, seberealizaci, zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti
- **vychovává především zážitkem, základem pedagogické práce je hra**, má cíl sama v sobě, přináší kladné emoce, zábavu, relaxaci a zdroj radosti, napomáhá rozvoji samostatnosti, zodpovědnosti, rozhodnosti, schopnosti týmové práce, tvořivosti, taktickému myšlení, učí děti vyrovnávat se s porážkami, buduje psychickou odolnost, sebevědomí a sebedůvěru, nabízí i zpětnou vazbu, kdy účastník poznává lépe vlastní osobnost i své místo ve skupině
- umožňuje dětem pobyt na školní zahradě a využívání sportovního areálu
- leží v krásném přírodním prostředí, obklopeném lesy

2.5. Cíle činnosti školní družiny

Naplnění cílů je vymezeno konkrétním posláním školní družiny ve vyhlášce č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, §8, odstavec (5) a (6).

Umožňujeme dětem aktivní i klidový odpočinek a přípravu na vyučování. Cíle uskutečňujeme formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit. Vycházíme z obecných cílů vzdělávací soustavy, jak je formuluje školský zákon v §2, odstavec(2):

- rozvoj osobnosti člověka
- získání všeobecného nebo odborného vzdělání
- pochopení zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti
- uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti
- poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic
- ochrana životního prostředí

Vychováváme děti:

1. ke zdravému životnímu stylu
 - odpovědnosti za svou osobu a své zdraví
 - správným stravovacím návykům
 - pitnému režimu
 - dodržování osobní hygieny
 - posilování tělesné zdatnosti
 - rozvoji citové stránky
2. k posilování komunikačních dovedností
 - kultivovanému projevu
 - aktivnímu naslouchání
 - rozšiřování slovní zásoby
 - verbální i neverbální komunikaci
 - komunikaci pravdomluvné, otevřené, ale ohleduplné
3. ke zvyšování sociálních kompetencí
 - vědomostí, dovedností a postojů
4. k odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování
 - ovládání negativních citových reakcí
 - vyrovnání se s nedostatky a neúspěchy
 - vypořádání se se stresem
 - odpovědnosti za své chování
5. ke schopnosti najít své místo ve skupině a společnosti
 - poznání sebe sama
 - objektivnímu hodnocení svého jednání i jednání ostatních
 - posilování pozitivního myšlení
 - zvyšování sebevědomí kladným hodnocením
6. k formování životních postojů
 - úctě, empatii, porozumění, toleranci a prosociálnosti
 - schopnosti a ochotě pomoci
 - důvěryhodnosti, pravdomluvnosti
 - morálním kvalitám

Ve školní družině se snažíme o podmínky pro plnění všech cílů, kterými jsou vytvoření prostředí, umožňující dětem společnou činnost v době mimo vyučování v nestresujících situacích a funkčním prostoru, jež splňují podmínky podnětnosti, navozují kreativitu a dávají příležitost k seberealizaci. Vychováváme děti k tomu, aby se naučily smysluplně využívat svůj volný čas.

Při výchovné práci v družině navazujeme na kompetence stanovené v Rámcově vzdělávacím programu pro základní vzdělávání a rozšiřujeme je o kompetenci k trávení volného času. V družině kompetence, vzhledem k omezenému času, pouze rozvíjíme a upevňujeme.

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a interpersonální
5. Kompetence občanské
6. Kompetence k trávení volného času

1. Kompetence k učení – žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, získané vědomosti dává do souvislostí, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.
2. Kompetence k řešení problémů – žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, plánuje řešení problémů, hledá různé způsoby řešení problémů, shodné a odlišné znaky, ověřuje prakticky správnost řešení problémů, je kreativní – rozlišuje správná a chybná řešení, je flexibilní – dovede se přizpůsobit změnám, svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.
3. Kompetence komunikativní – žák ovládá verbální i neverbální komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými. Vyjadřuje své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí, gestem a dalšími prostředky. Naslouchá druhým.
4. Kompetence sociální a interpersonální – žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech, je za ně odpovědný a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování. Ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit-přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla.
5. Kompetence občanské – žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlivost, agresivitu, šikanu a dovede se bránit. Chová se odpovědně, respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, které je formováno tradičními, aktuálními i očekávanými hodnotami národa. Projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji životního prostředí.
6. Kompetence k trávení volného času – žák umí účelně trávit svůj volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití. Vybírá si zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

2.6 Obsah a formy činnosti školní družiny

Školní družina organizuje pravidelnou činnost oddělení, pořádá příležitostné akce a v průběhu dne nabízí spontánní aktivity. Umožňuje žákům i odpočinek a přípravu na vyučování.

Pravidelná činnost – je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.

Spontánní aktivity – zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku (po organizované části pobytu v družině), spontánní hry v rámci ranního pobytu nebo v tzv. koncové družině. Vychovatelka navozuje a podněcuje některé vlastní aktivity dětí.

Odpočinkové činnosti – chápeme nejen ve smyslu klidových činností (poslech, individuální hry, kreslení, klidné hry), ale i jako aktivní odpočinek, který bude kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování (pohybové hry venku nebo v tělocvičně, závody, divadlo, zpěv...)

Příprava na vyučování – nespočívá jen ve vypracování domácích úkolů, které se v naší družině týká zejména starších dětí, ale zahrnujeme do ní i didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve vyučování.

Základním prostředkem práce v družině je hra, která přináší kladné emoce, navozuje nové zážitky a využívá prvky zážitkové pedagogiky. Výchova zážitkem se opírá o intenzivní zážitky a prožitky získané aktivní účastí. Jsou zaměřeny na rozvoj sebepoznání a sociálních vztahů. Obvykle zahrnují i sebereflexi. Hra nabízí možnosti vstupu do nejrůznějších rolí, situací, vztahů a odehrává se ve skutečném či navozeném prostředí. Má cíl sama v sobě, ale může obsahovat i řadu dílčích cílů. Je jedinečnou možností získávat společné prožitky ve skupině. Hra musí být postavena na jasném

principu a pravidlech a uvedena odpovídající motivací. Tyto modelové situace se tak mohou stát přípravou na skutečný život.